

GJYKATA SUPREME E REPUBLIKËS SË KOSOVËS
VRHOVNI SUD REPUBLIKE KOSOVA
SUPREME COURT OF REPUBLIC OF KOSOVO

Date: 29.09.2016

582/2016
10.09.2016

Kolegjiumi i Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, në Mbledhjen e Përgjithshme, në bazë të nenit 22 të Ligjit për Gjykatat e Rregullta, më 29.09.2016, miratoi këtë:

MENDIM JURIDIK

- 1. Nëse vepra penale është kryer pas hyrjes në fuqi të KPPK-së, hetimet duhet të përfundojnë brenda 24 përkatësisht 30 muajve, dhe nëse brenda këtij afati, prokurori nuk ka ngritur aktakuzë, ai menjëherë merr aktvendim për pushimin e hetimit dhe pushimin e çështjes.*
- 2. Nëse vepra penale është kryer para hyrjes në fuqi të këtij Kodi dhe hetimet kanë filluar para hyrjes në fuqi të KPPK-s, sa i përket akuzimit, aplikohen dispozitat e atij kodi. D.m.th. prokurori pas skadimit të afatit ligjor të hetimit, nuk mund të ndërmarr veprime hetimore, mirëpo aktakuzën mund ta ngritë edhe pas këtij afati.*
- 3. Nëse vepra penale është kryer para hyrjes në fuqi të këtij Kodi, mirëpo hetimet kanë filluar pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi, sa i përket kobëzgjatjes së hetimit dhe pasojave të tejkalimit të këtij afati, aplikohen dispozitat e nenit 159 të këtij Kodi.*

A r s y e t i m

Në praktikat e gjykatave janë paraqitur divergjenca të theksuara lidhur me interpretimin e drejtë të nenit 159 të KPPK-së, dhe dispozitave kalimtare të KPPK-së, d.m.th., nuk ka aplikim unik

të kësaj dispozite ligjore, sa i përket çështjes së pasojave, nëse hetimet nuk përfundojnë në afatin e limituar ligjor, dhe si duhet vepruar kur hetimet kanë filluar para hyrjes në fuqi të Kodit të ri të Procedurës Penale.

Nevoja e rregullimit me normë ligjore që hetimet të përfundojnë brenda një afati të limituar me pasojën e pushimit të çështjes penale, nëse brenda këtij afati nuk përfundojnë hetimet dhe nuk ngritet akti akuzues, ishte vakumi që kishte krijuar neni 225 i ish KPPK-së, i cili edhe pse e limitonte afatin e hetimeve prej gjashtë muajsh, me mundësi vazhdimi të këtij afati deri në 24 muaj, nuk kishte sanksionuar pasojën nëse brenda këtij afati nuk adresohet në gjykatë akti akuzues. Ky vakum ligjor u jepte mundësi prokurorëve që edhe pas disa viteve nga kalimi i afatit për hetim, të paraqesin aktin akuzues, veprimi, i cili, jo vetëm që ishte në kundërshtim me standardet e gjykimimit në një afat të arsyeshëm, por i tangoi ata, në realizimin e shumë të drejtave jetësore. Në praktikë, ballafaqoheshim me situata, kur 5-6 vite, pas veprimit të fundit hetimor, ngritej aktakuza dhe adresohet në gjykata, pa dhënë asnjë justifikim për këto vonesa, dhe kjo çasje e tillë prodhonte pasiguri juridike tek qytetarët.

Si ishte e rregulluar çështja e hetimit me ish KPPK.

Çështja e kohëzgjatjes së hetimeve ishte e rregulluar në dispozitat e nenit 225. të ish KPPK-së, në të cilin nen shprehej: **Nëse hetimet nuk përfundojnë brenda një periudhe prej gjashtë muajsh, prokurori publik i paraqet kërkesë me shkrim gjyqtarit të procedurës paraprake së bashku me arsyet për zgjatjen e hetimit. Gjyqtari i procedurës paraprake mund ta autorizoi vazhdimin e hetimit deri në gjashtë muaj, kur kjo arsyetohet me ndërlikueshmërinë e çështjes. Për vepra penale, për të cilat parashihet dënim me të paktën pesë vjet burgim, gjyqtari i procedurës paraprake mund të autorizoi edhe një vazhdim deri në gjashtë muaj. Gjykata Supreme e Kosovës, përjashtimisht, mund të autorizoi edhe një vazhdim prej gjashtë muajsh.**

Si është rregulluar kjo çështje me Kodin aktual të Procedurës Penale

Çështja e hetimit tani, është rregulluar me dispozitat e nenit 159 të KPPK-së, në të cilin nen shprehet: **Kur fillohet hetimi, hetimi përfundon brenda dy (2) viteve. Nëse brenda dy (2)**

viteve nga fillimi i hetimit paraprak nuk është ngritur aktakuzë, ose nuk është pezulluar hetimi sipas nenit 157 të këtij Kodi.

Nëse i analizojmë dhe i krahasojmë këto dy norma që rregullojnë çështjen e hetimit, vëmë lehtë në përfundim se: Dispozita e nenit 225 të ish KPPK-së, e limitonte afatin e hetimit, por nuk detyronte *pushimin e hetimit*, nëse brenda afatit të limituar nuk ngritet akti akuzues. Nëse prokurori publik brenda këtij afati nuk i përfundonte hetimet, ai nuk mund të ndërmerre *veprime hetimore* pas këtij afati, mirëpo ai mund të ngriste aktin akuzues edhe pas këtij afati, nëse konsideronte se ato prova që i ka siguruar i japin bazë të mjaftueshme për ta nxjerr çështjen për gjykim para gjykatës.

Mirëpo dispozita e nenit 159. të Kodit aktual të Procedurës Penale, është e qartë dhe nuk lë asnjë mëdyshje sa i përket kohëzgjatjes dhe pasojave të lëshimit të afateve nga ana e prokurorit të shtetit, *kuptohet nëse hetimet kanë filluar pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi*. Nëse prokurori brenda këtij afati nuk ka pezulluar hetimin apo nuk ka ngritë aktin akuzues, hetimi menjëherë pushohet (*hetimi pushohet me aktvendim*). Nëse hetimi pushohet, pushohet në tërësi çështja penale, nuk ka mundësi edhe të merret vendim për pushimin e hetimit edhe më pas të ngritet akti akuzues. Ligji ka përdorur shprehjen pezullim dhe pushim të hetimeve. Kur hetimi pezullohet ai mund të vazhdohet pasi të evitohen shkaqet për të cilat është pezulluar hetimi (*arsyet e pezullimit mund të jenë juridike dhe faktike*), mirëpo kur hetimi *pushohet*, çështja penale përfundon në fazën e hetimit, dhe pas *pushimit* të hetimit nuk ka mundësi të paraqitet akti akuzues.

Rrethanat standarde, për të cilat hetimi pushohet, janë të parashikuara në nenin 158 në të cilin shprehet: Prokurori i shtetit e pushon hetimin kurdo që është vërtetuar nga provat e mbledhura se: nuk ekziston dyshim i arsyeshëm që personi konkret e ka kryer veprën e tillë penale; vepra e kryer nuk është vepër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare; ka kaluar afati i parashkrimit; vepra penale është përfshirë në falje ose në amnistinë e lëshuar para miratimit të Kushtetutës së Republikës së Kosovës; ose vepra penale është përfshirë në amnistinë e lëshuar para miratimit të Kushtetutës së Republikës së Kosovës ose ekzistojnë rrethana të tjera, të cilat përjashtojnë ndjekjen(paragrafi 1.). Prokurori i shtetit, brenda tetë ditësh pas pushimit të hetimit, e lajmëron të dëmtuarin për këtë fakt dhe arsyet për këtë. Prokurori i shtetit pa vonesë e njofton gjyqtarin e procedurës paraprake për pushimin e hetimit(paragrafi 2.).

Hetimi pushon automatikisht me kalimin e afatit kohor nga neni 159 i këtij Kodi(paragrafi 3.).

Ligji shprehimisht edhe në nenin 158.pargarfi 3. ka parashikuar pushimin e hetimit, nëse nuk është përfunduar brenda afatit të përcaktuar në nenin 159.par.1. Në situata të tilla, prokurori i shtetit është i detyruar që të marrë aktvendim për pushimin e hetimit, duke iu referuar nenit 158 paragrafi 3.lidhur me nenin 159 par.1.të KPPK-së, dhe kur procedura pushohet, sipas këtij neni, nuk ka mundësi të ngritet akti akuzues. Sikurse nuk mund të ngritet aktakuzë nëse hetimet janë pushuar për shkak të parashkrimit (neni 158.par.1.pika 1.3), aktakuza nuk mund të ngritet edhe kur hetimi ka pushuar për shkak të kalimit të afatit nga neni 158 par.3.lidhur me nenin 159.par.1. të KPPK-së,

2.Kur vepra penale është kryer para hyrjes në fuqi të këtij Kodi dhe procedura e hetuesisë ka filluar në kohën kur ishte në aplikim ish KPPK, aplikohet kodi që ishte në fuqi, dhe në rrethana të tilla, aktakuza e ngritur pas kalimit të afatit të parashikuar për hetim, sipas nenit 225 .par.1 dhe 2. të ish KPPK-s, nuk mund të hedhet si e palejueshme - e parregullt.

3.Nëse vepra penale është kryer para hyrjes në fuqi të këtij Kodi, mirëpo hetimet kanë filluar pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi, aplikohen dispozitat e nenit 159 të këtij Kodi. d.m.th., edhe në këtë situatë, nëse aktakuza nuk ngritet brenda afatit prej 24 muajsh, përkatësisht 30 muajsh, atëherë procedura hetimore konform kësaj dispozite ligjore, pushohet me aktvendim dhe çështja penale konsiderohet e mbyllur.

Aktakuza e ngritur pas pushimit të hetimit me aktvendim për shkak të kalimit të afatit për hetim, është e njëjtë sikurse të ngritet aktakuzë pas pushimit të procedurës së hetuesisë për shkak të parashkrimit, e që s'do mend, në rrethana të tilla, atë e bënë të pambështetur në ligj .

Nga arsyet e parashtruara, seanca e përgjithshme e Gjykatës Supreme, vendosi si në dispozitiv.

(Mendim juridik i miratuar në seancën e përgjithshme të Gjykatës Supreme , i mbajtur më 29.09.2016)